

Examenul de bacalaureat național 2018
Proba E. d)
Logică, argumentare și comunicare

Varianta 1

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

A. Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre enunțurile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

- Una din regulile corectitudinii demonstrației, referitoare la fundamentul demonstrației, este:
 - argumentele demonstrației trebuie să se contrazică reciproc
 - demonstrația argumentelor este dependentă de demonstrarea tezei
 - pentru a susține teza, nu este necesar ca argumentele demonstrației să fie adevărate
 - argumentele trebuie să constituie un temei suficient pentru teza de demonstrat
- Raționamentul „*Dacă niciun pește nu este animal terestru, atunci niciun animal terestru nu este pește*” este:
 - o conversiune prin accident
 - o conversiune simplă
 - un silogism
 - o obversiune
- Termenii „*fotbalist*” și „*spaniol*” se află în raport de:
 - ordonare
 - contrarietate
 - încrucișare
 - contradicție
- Subiectul logic al propoziției „*Unele animale de companie sunt pisici siameze*” este:
 - animale de companie*
 - unele*
 - unele animale*
 - unele animale de companie*
- O operație de clasificare este corectă dacă:
 - nu apar toate speciile genului dat
 - clasificarea este prea abundentă
 - pe aceeași treaptă a clasificării se utilizează cel puțin două criterii
 - pe aceeași treaptă a clasificării se utilizează un singur criteriu
- Termenul „*nelegitimă politică*” este din punct de vedere intensional:
 - pozitiv, compus
 - pozitiv, simplu
 - negativ, compus
 - negativ, simplu
- Inducția incompletă este o argumentare care presupune:
 - o concluzie cu caracter amplificator față de premise
 - examinarea unei clase cu un număr finit de elemente
 - o concluzie cu caracter cert
 - obținerea unei concluzii mai puțin generale decât premisele

8. Inducția completă este o argumentare care presupune:
- examinarea tuturor elementelor unei clase cu un număr infinit de elemente
 - examinarea tuturor elementelor unei clase cu un număr finit de elemente
 - o concluzie cu caracter probabil
 - o concluzie cu caracter incert
9. Extensiunea este un element din structura unui termen care:
- reprezintă componenta cognitivă a termenului
 - reprezintă componenta lingvistică a termenului
 - se referă la însușirile esențiale care definesc obiectele pe care le reprezintă termenul
 - se referă la totalitatea obiectelor pe care le reprezintă termenul
10. Propoziția „*Mulți tineri sunt pasionați de excursii la munte*” este:
- universală afirmativă
 - universală negativă
 - particulară afirmativă
 - particulară negativă

20 de puncte

B. Fie termenii A, B, C și D, astfel încât termenii A și B se află în raport de încrucișare și, în același timp, ambii sunt subordonați termenului C; termenul D se află în raport de opoziție atât față de termenul A, cât și față de termenul B, dar este subordonat termenului C.

- Reprezentați, prin metoda diagramelor Euler, pe o diagramă comună, raporturile logice dintre cei patru termeni. **4 puncte**
- Stabiliți, pe baza raporturilor existente între termenii A, B, C, D, care dintre următoarele propoziții sunt adevărate și care sunt false (notați propozițiile adevărate cu litera **A**, iar propozițiile false cu litera **F**):
 - Unii A nu sunt B.
 - Niciun B nu este D.
 - Toți C sunt A.
 - Unii C nu sunt B.
 - Niciun A nu este B.
 - Unii D nu sunt C.

6 puncte

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Se dau următoarele propoziții:

- Toți intelectualii sunt adepți ai libertății individuale.*
- Unii pești albaștri nu sunt animale de dimensiuni mari.*
- Niciun aliment bogat în calorii nu este recomandat de medicul nutriționist.*
- Unele flori de primăvară sunt plante rezistente la frig.*

- A.** Precizați formulele logice corespunzătoare propozițiilor 1 și 2. **2 puncte**
- B.** Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, subalterna propoziției 1, contradictoria propoziției 2, contrara propoziției 3 și subcontrara propoziției 4. **8 puncte**
- C.** Aplicați explicit operațiile de conversiune și obversiune, pentru a deriva conversa și obversa corecte ale fiecăreia dintre propozițiile 3 și 4, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural. **8 puncte**
- D.** Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, obversa conversei propoziției 4. **4 puncte**
- E.** Doi elevi, X și Y, opinează astfel:
X: *Dacă unele activități de voluntariat sunt lucruri apreciate de elevi, atunci unele lucruri apreciate de elevi sunt activități de voluntariat.*
Y: *Dacă unii oameni nu sunt creatori de cultură, atunci unii creatori de cultură nu sunt oameni.*
Pornind de la această situație:
- scrieți, în limbaj formal, opiniile celor doi elevi; **4 puncte**
 - explicați corectitudinea raționamentelor formalizate. **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A. Fie următoarele două moduri silogistice: eae-4, aii-3.

1. Scrieți schema de inferență corespunzătoare fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date și construiți, în limbaj natural, un silogism care să corespundă uneia dintre cele două scheme de inferență. **8 puncte**

2. Verificați explicit, prin metoda diagramelor Venn, validitatea fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date, precizând totodată decizia la care ați ajuns. **6 puncte**

B. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, un silogism valid, prin care să justificați propoziția *“Unii artiști nu sunt pictori”*. **6 puncte**

C. Fie următorul silogism: *Dacă toate lucrurile supărătoare sunt invenții și niciun adevăr nu este invenție, rezultă că niciun adevăr nu este supărător.*

a. Precizați termenul mediu al silogismului dat. **2 puncte**

b. Menționați, în limbaj natural, premisa minoră a silogismului dat. **2 puncte**

D. Fie următoarea definiție:

Tortul este un produs de cofetărie.

a. Menționați o regulă de corectitudine pe care o încalcă definiția dată. **2 puncte**

b. Precizați o altă regulă de corectitudine a definirii, diferită de regula identificată la punctul a. și construiți o definiție care să o încalce, având ca definit termenul „tort”. **4 puncte**